

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bona Volvntas Optimæ Consentiens. Seu De Sequendo In Omnibus Ductu Providentiæ Diviniæ

Foullon, Jean E.

Leodii, 1657

Sectio I. Primus conformatæ cum Divina voluntatis fructus: Gloria Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54992](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54992)

P A R S Q U A R T A.

Fructus bonæ Voluntatis.

S E C T I O P R I M A.

Primus conformatæ cum Divina
voluntatis fructus,*Gloria Dei.*I.
*Enolumen-
ta bona vo-
luntatis.*

PRÆSTRUCTIS ternis con-
formandæ humanæ volun-
tatis cum divina funda-
mentis : explicatis actibus tribus, quos
divinæ debet voluntati humana : ternis
item ad illos facilius ac procliviùs produ-
cendos adjumentis monstratis : superest,
ut ad fastigium ædificio imponendum
fructus ternos, ex eo exercitio orituros,
exponamus. Angeli Christo nascente
concinuere, *Gloria in excelsis Deo, & in
terra pax hominibus bonæ voluntatis*, id est,
ut quidam explicant, *Pax hominibus,*
quibus

quibus benè vult Deus. Alii eos intelligunt homines bonæ voluntatis, qui bonam in se habent voluntatem, & conjunctam cum omnium voluntatum optima: neque enim bona esse voluntas potest, nisi divinæ hæreat. Qui sic sunt comparati, ut exemplo Christi nascentis velint quod Deus vult, dant Deo gloriam, quanta hîc dari potest. Sibi pacem comparant, id est abundantiam bonorum spiritualium, quam pacis nomine apud Hebræos significari solitam, notum est, & nos alibi dicemus. Tranquillitatem denique internam & quietem animi possident, quanta usquam in hac mortalitate obtineri potest.

II. *Gloria Dei duplex.* Duplex Gloria Dei est: una naturæ ejus insita, & coæva: altera extrinsecus & cum temporum fluxu adveniens: sive, ut modò loquimur, Essentialis una, & interior: Accidentaliter altera, & exterior. Essentialis & interior est, quam Deus dat ipse sibi, sese intimè ac perfectè cognoscendo, & tanti faciendo, quanti est; estque hæc gloria

gloria æqualis ejus merito, quia infinitus infinitum comprehendit, claramque habet sui cum laude amoræve notitiam. Accidentalibus & exterioribus est, quæ Deo à creaturis intelligibilibus defertur, cum Deum cognoscunt, cognitumque honorant, actibus vel internis tantum, vel etiam externis. Nihil autem per istam extrinsecus advenientem gloriam Deo accedere, manifestum est: cum ante creationem intelligibilium mentium, æquè ac modò, magnitudinis omnis summæque gloriæ compos fuerit. Cognoscebatur enim ab intellectu infinito, & amabatur ab infinita voluntate, id est à seipso: cui cognitioni & dilectioni quidquid addatur, nihil tamen addetur, quia finitum additum infinito non facit majus. Et hac sententia intelligendum istud Psalmi 15. *Dixi Domino, Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.* Deus ideo verè Dominus est, quia sibi sufficit solus, re nulla indiget extra se, ἀὐταρξὺς & seipso contentus.

III. *Vult Deus gloriam.* Gloriam nihilominus sibi à nobis dari vult, non quia indiget, sed quia nequit non exigere, postquam nos creavit. Itaque per Isaiam, cap. 42. denuntiat, *Gloriam meam alteri non dabo.* Et Vates Regius, divinæ voluntatis conscius, monet Psalmo 28. & 95. ut afferamus Domino gloriam & honorem, afferamus Domino gloriam nomini ejus. Angeli denique, præcones & choraule Dominici, canunt, *Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.* Ubi audis gloriam Deo tamquam propriam assignari, pacem hominibus proponi: quemadmodum piè notat Bernardus, additque homines, qui, pace non contenti, gloriam Deo debitam invadunt, & pacem perdere & gloriam. Quod autem diximus, Deum non posse ab hominibus gloriæ tributum non exigere: causa hæc est. Quisquis ex ratione agit, propter finem aliquem operetur, necesse est. Finis autem ultimus propter quem agit, debet operante esse nobilior, vel æquè nobilis: quia laborare alicui, sive ejus

gratiâ nemo potest, quin eâdem operâ se-
 se illi aliquo modo submittat. In quo-
 tidianis actionibus id facilè notatu est:
 quando ita hominis alicujus causâ agi-
 mus, ut in ejus obsequio tanquam fine de
 se primario, extrinsecùs saltem ita se ha-
 bente, sistatur. Moses ovibus soceri sui
 Jethronis curandis præest: cùm id causâ
 soceri faciat, ei se hoc pacto subjicit.
 Josephus ad domesticas res Putipharis,
 in ejus gratiam & obsequium, attendit:
 adeóque hac ratione Putiphari fatetur se
 subesse. Ruth, alendæ socrui, spicilegium
 facit, eique, id faciendo, submissionem
 profitetur. Deus, qui cum summus sit in-
 tellectus intelligentissimè agit, in rebus
 creatis producendis, conservandis, con-
 cursu suo ad operationem admovendis:
 finem aliquem ultimum spectare debet,
 non alium utique, quàm seipsum, quia
 nihil illi æquale est, cui se submittere pos-
 sit, ejus gratiâ velut ultimi finis laborando.
*Omnia ergo propter semetipsum, id est ad
 gloriam suam, neque enim ad commo-
 dum vel ad voluptatem, operatus est Domi-*

nus, Proverb. cap. 16. *Et gentes creavit in laudem, & nomen, & gloriam suam*, Deuteron. cap. 26. Unde necessariò conficitur, Deum debitæ sibi ab hominibus gloriæ renuntiare non posse: nisi, quod fieri nequit. finem ipse suum assequi non vult, ac destituit.

IV, *Dei glorificatio qualis?* Id nunc agimus, ut demonstramus, à mortalium nemine tributum istud meliùs exsolvi, quàm qui voluntatem suam divinæ in rebus omnibus studeat conjungere. Geminus enim modus est gloriæ Deo tribuendæ, ut vel ipse Deum laudes, vel aliis materiam laudandi de te præbeas: id est scholasticis verbis, ut vel *Efficienter*, vel *Objectivè* glorifices. Hoc solùm modo inanima, & rationis expertia, Deum laudant, intelligentibus creaturis argumenta laudum subministrando: ideoque in Psalmis ad eum benedicendum invitantur. Rationis autem compotes creaturæ utroque modo summi opificis honorem amplificare debent. *Videant*, inquit Christus discipulis suis Matth. cap. 5. *opera vestra*

*bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in
celis est.* Et D. Petrus epistolæ 1. cap. 2.
hortatur Christianos ad virtutum exerci-
tationem, ut Infideles, ex bonis operibus
eos considerantes, glorificent Deum. En
laudandi rationem objectivam. Efficien-
ter glorificamus, vel internis actibus ado-
rationis, submissionis, donationis: vel ex-
ternis, voce aut gestu formatis, quò præ-
sertim pertinent cantus sacri & cæremoni-
æ Ecclesiasticæ.

V. Externa glorificatio vim om-
nem ac pretium sumit ab inter-
na. Frustra enim lingua lau-
dat, si mens non commendat.
Itaque de illa hîc non agimus, cùm à malis
peræquè adhiberi possit, quàm à bonis.
Confitetur enim Deo impius, cùm bene-
fecerit ei. At bonus Deum laudat,
quidquid ei evenerit: laudat, inquam,
voce interdum, semper corde, vocalissi-
mo & suavissimo glorificationis divinæ
instrumento. Cor enim ipsius rectum
est cum corde Dei: vult fieri, quod Deus
facit: fieri non vult, quod non facit Deus.

Atqui

Atqui constat, quidquid Deus facit, ab eo ad suam gloriam referri. Esse igitur nequit, quin Dei gloriam velit, qui vult quod vult Deus. Amplius dico, non gloriam Dei solùm spectari ab ejus mentis homine, sed etiam majorem gloriam. Dubitare enim non possum, quin Deus non gloriã modò suã, verùm & majorem gloriam intueatur in agendo: ejusque minùs studiosus non sit, quàm Sanctorum multi, quibus non honor Dei qualiscumque, sed summus semper ac perfectissimus pro fine propositus fuit. Iluc respexere Divi Augustinus & Thomas, cùm dixerunt, optimum semper in omnibus à Deo fieri, ut partis 1. sect. 2. ad calcem adduximus. Idem, opinor, intuebatur, & expenderat, Henricus Suso apud Blossium in dictis Patrum, cùm pro virtutis consummatæ stabilissimo fundamento posuit: *Vitam eminentem, quã Deus maxime glorificaretur, non in eo positam, ut quis affluat sensis divinis, & solatiis, sed ut evenire velit omnia, sicut à Deo eveniunt, & voluntatem suam in quibuslibet rebus divina submittat.*

VI.
*Velis esse,
 quod es.*

Quare ubicumque tandem te posuerit, qualemcumque te fecerit, quo te cunq̄ue officio donarit, esto contentus. Si enim contentus non es, jam tibi satis non est, quod Deo satis est, qui tamen omnia ad gloriam suam refert, cum propter se necessariò laboret. Potuit tibi Deus ingenium dare per omnes scientias agile, quale D. Augustino: sacrarum literarum intelligentiam, qualem D. Hieronymo: claritatem Angelicam, qualem D. Thomæ Aquinati: melleam & lacteam suavitatem, qualem Divis. Ambrosio & Bernardo: linguam eruditam, ut posses solari eos qui contracti sunt corde, qualem D. Chrysostomo. Non dedit tibi, quia dare noluit, & noluit intuitu gloriæ suæ majoris, quàm in rebus singulis spectat: velis & tu istud, & voles majorem Dei gloriam. Potuerat tibi eximium zelum animarum inspirasse: ut maria enavigares, solitudines emetireris, salutem humanam procurandam; & illuc piscator hominum fieres, hinc venator, Apostolorum, Apostolicorum-
 que

que hominum exemplo. Potuerat illustres generosa nobilitate parentes destinasse: ut in excelso loco virtutes tuæ illustrius emicarent. Potuerat mentem scientiis civilibus implēsse, sagacitate acuisse, iudicio firmāsse, moribus perpolisse: ut intelligentia esses urbium ac provinciarum, & Reges ac regna regeres. Potuerat opes in sinum tuum congeffisse, quantas largissima caritas in egenos nunquam exhauriret. Potuerat tibi corpus efformasse laborum, vigiliarum, jejuniorum, dolorum tam patiens: ut Eliæ, Antonio, Hilarioni, Romualdo par, infligendis tibi ultrò suppliciis, incederes. Noluit istorum quidquam: rudem te fecit, & ignobilem, & pauperem, & infirmum: fecit, quia voluit: voluit, quia ad gloriam suam conducebat, neque enim aliter velle potest. Velis igitur esse quod es, & quod Deus vult, eaque ratione voles ejus gloriam: sin minus, tantum ab ejus gloria aberras, quantum ab ejus voluntate, etsi tibi de fine bono blandiaris. Eliciet quidem Dei sapientia ex ipsis erroribus

roribus tuis gloriæ suæ fructum, sed tu illum non produxeris: pro ducturus tamen, si is esse maluisses, quem te destinârat, quàm quem te fingebas.

VII. *Ita Beati agunt.* Inter Beatos Angelos & homines magna est, quemadmodum meritorum, ita & graduum ac beatitudinis inæqualitas. Summus Seraphinorum longè perfectiùs Deum cognoscit & amat, adeoque & perfectiùs laudat, quàm ejusdem ordinis medius: & hic perfectiùs infimo, ac sic deinceps. In hac varietate non tantùm nulla est invidia, quia unum volunt, unum nolunt, unitas est mentium: sed neque ullum est desiderium, alio gradu aut ratione Deum glorificandi, quàm singuli locis suis faciant. Incidat fortè hæc cogitatio: nonne si in altiori sim beatitudinis dignitate, in clariori lumine, plus Deum laudem, quàm nunc? Illicò sibimet responderit Beatus: Deus hîc me esse voluit: vult autem Deus gloriam suam: ergo ex ejus gloria est, sic me esse. Eâdem cogitatione Beatus non modò nollet esse major, sed neque

que vellet peccata sua nesciri, erroresque, quorum causâ amplior ipsi merces donata non est: quia ex eorum notitia Dei misericordis honor existit. Ut jam mirum non sit, Angelis perinde esse, quid in Universi rerûve singularium gubernatione agant, dum id agant, quod Deus vult. Tanti est Custodi genio infantis pauperuli curam gerere, quanti cælum inexplicabili pernecitate rotare, exercitus ducere aut fundere, populis & imperiis custodiendis præesse. Cùm enim unam Dei gloriam spectent, eamque in Dei voluntate sitam esse sciant, nîl aliud velle debent, quàm Deus velit.

VIII. Si ea consideratio nimis ad *Sacrificium voluntatis.* Theologiam mysticam videtur pertinere, & altioris esse indaginis: familiarem magis & obviam suggero. Ille Deum maximè glorificat, qui nobilissimum ipsi offert sacrificiorum omnium. Nîl autem est in homine nobilius voluntate, nîl altius, nîl liberius, nîl vastum magis & capax. Domina est facultatum omnium, eique intellectus ipse,

ipse, nedum potentia alia, anteambulo-
 nis instar facem praelucentis, famulatur.
 Sui autem ipsa juris est, nec cogi ab ullo
 potest: vi quantavis externa flecti, oppri-
 mive nescit; solis cedit suavibus invita-
 mentis, & rapi se finit, quia gaudet.
 Denique immensi sinus est, & inexpleti,
 semperque ac semper nova desiderat, do-
 nec infinito satiatur: omnino enim vult
 infinitum bonum, idque amat, & ejus ca-
 pax est. Intelligentia vim mirabatur
 Gregorius Nyssenus, quod momento uno
 in caelos e terris subvolet, & immensa
 spatia cogitatione unica emetiatur ac
 complectatur. Plus tamen longe licet vo-
 luntati, quam intelligentia: & multo ali-
 ter appetere ac desiderare possumus,
 quam perspicere. Etsi enim voluntas
 non fertur in incognitum, non ante tamen
 necesse est perfecte rem intelligi, com-
 prehendere, quam perfecte desideretur,
 sufficitque, ad hoc, ut vel tenuiter & ex
 umbra appareat. Itaque non in eo solum
 voluntas intelligentia antecellit, quod
 hera est ac regina, & sui in agendo arbitrii,
 sed

sed etiam quod agendo longiùs sese, latiusque, potest extendere.

IX. *Nobilissimum omnium.* Versa te in quamcumque partem, & perpende, quid Deo sacrifices; quid hostiæ Eucharisticæ, aut holocausti loco, deferas. Pecuniam, aliaque extra te quælibet, frustra obtuleris, si tui ipsius nihil addideris. Neque enim tua petit Deus, sed te. Offer sanè illi linguam tuam, ejus majestatem prædicando; oculos, mirabilia ejus legendo ac spectando; aures, de ipsius laudibus audiendo; intelligentiam, arcana divinitatis contemplando: sed ante omnia cedò voluntatem, sine qua sacrificium perfectum non est. Ita Paullus, ad Hebr. cap. 10. *Christum inducit loquentem: Hostiam & oblationem noluisti, corpus autem aptasti mihi. Holocaustomata, & pro peccato non tibi placuerunt, tunc dixi, Ecce venio. In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam: Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei. Nullum holocaustoma suavioris est odoris Domino, quàm immolatio propriæ voluntatis. Nihil gratius,*

tius,

tius, inquit Augustinus in Psalmum 131. Deo possumus efferre, quàm ut dicamus, quod dicitur in Isaia, Posside nos, & nobis utere velut re tua, in omnibus. Isaïas c. 62 mentem justi pingens sub civitatis Hierosolymitanæ imagine: *Vocabitur*, inquit, *tibi nomen novum*, quod os Domini nominabit, & eris *corona gloriae in manu Domini*, & *diadema regni in manu Dei tui*. Non *vocaberis ultra derelicta*, & *terra tua non vocabitur amplius desolata*: sed *vocaberis, Voluntas mea in ea*. Appelletur passim nobilissima illa civitas, *Ierusalem*, id est, *Visio pacis*: indigetetur à Baruc cap. 5. *Pax justitia*, & *honor pietatis*: nomen ejus sit apud Ezechielem cap. ult. *Dominus ibidem*: vocetur à Zacharia cap. 8. *civitas veritatis*: Altissimum inter omnia & excellentissimum civitatis Dei, & Christianæ mentis, elogium est, *Voluntas Dei in ea*. Heroibus nostris & Heroïnis Christianis, ex admiratione virtutum varios titulos fecit pia posteritas. Theologos vocamus, Nectareos, Eleëmofynarios, Seraphicos, Angelicos, Malleos hæreticorum, Magnos, Magi-

Magistros orbis. Doctores gentium, Dilectos discipulos, Amicos sponsi, Columnas fidei, Petras Ecclesiæ, Viros secundum cor Dei, Patres fidelium, Homines justos atque perfectos in Scripturis legimus. Congerantur licet in unum nomina id genus omnia, præ cunctis hoc erit, *Voluntas Dei in ea*. Prorsus ut de homine sic comparato Deus gloriatur, velut de corona gloriæ, aut diademate regni.

X. *Admirati-
oni est
patiens.* Neque enim homo ejusmodi in se solum, & efficienter Deum laudat, sed etiã in aliis seu objective, ipsos virtutis suæ contemplatione & admiratione ad Dei laudẽ excitãdo. Eccli.c.45. Siracides de vestimentis Pontificiis Aaronis loquens, *Sic pulchra, inquit, ante ipsum talia non fuerunt usque ad originem*, ita ut mererentur nominari, *desideria oculorum ornata*. In illis maximè notandum, quòd vice fimbriarum circumpenderent tintinnabula trecenta sexaginta sex, ad numerum dierum anni unius. Factum id primùm, ut Summus Sacerdos, aliique per
ipsum

ipsum monerentur, Deum non solum singulis anni tempestatibus, mensibusve, aut hebdomadis, sed etiam diebus omnibus, esse laudandum. Deinde, ut ad tot tintinnabulorum sonitum excitatus populus, Summum Sacerdotem in templum ingredientem spectaret: ipse interim, omnibus in se intentis, in unum Deum intenderet, eoque sine appensum in fronte super oculos gestaret tetragrammaton nomen. Ita cum illo agitur, qui quotidianum voluntatis suæ holocaustum, in templo divinæ gloriæ, summo Numini immolatum venit. Huc versus oculos & admirationem cuncti conjiciunt, ut spectent hominem æquali vultu, ex Dei arbitrio, bona malæque fortunæ eventa excipientem, &, quacumque incedat, in unam Dei voluntatem defixum. *Ita affecti sumus*, inquit Seneca libro de Consolat. ad Helviam, *ut nihil apud nos equè magnam admirationem occupet, quàm homo fortiter miser: quantò magis apud nos, homo Christianè miser?*

Nec

XI.

Et exem-
plo.

Nec sterili solummodò admirationi est, sed etiam incitamento ad virtutem. Unde putas mundus ita repentè ad Christianam legem, naturæ difficilem, intelligentiæ arduam, superbiam despiciabilem, inolitæ populorum consuetudini contrariam, vitiis inter mores imò & inter numina repositis inimicam, conversus est? Patientia Apostolorum plus potuit, quàm vel miracula, vel verba: *ibant enim gaudentes à conspectu concilii, quia digni habiti sunt pro nomine IESV contumeliampati.* Post ætatem Apostolorum Martyres & Doctores florere: utrisque incrementum suum debet Ecclesia, plus tamen illis, quàm istis. Spectabantur ab Infidelibus pueri & puellæ, supra sexum & ætatem fortes, calcatis voluptatibus, irrisis minis, in tormenta & mortem involantes, & caducis omnibus altiores. Attonitis ad spectaculi novitatem succurrebat cogitatio, Deum quem Martyres colerent, præ quo vitam contemnerent, quem inter ipsa tormenta laudarent, magnum omninò esse & amabilem.

bilem.

bilem. Inde, ut Tertullianus loquitur in Apologetico, *Semen erat sanguis Christianorum*: aut, ut ex Tertulliano Hieronymus transtulit, *Sanguis Martyrum, semen Christianorum*. Stobæo narrante, soliti Persæ in jus à Rege vocati, & ejus jussu flagellati, gratias agere, quòd sui meminisset. Ecquis ad istud spectaculi non dicat: En subditos mirandi in Regem suum affectus, aut reverentiæ: læsi non tantùm non queruntur, sed etiam gratias agunt? Contemplare Tobiam, non contristatum, quòd plaga cæcitatatis e-
 nerit ei, sed gratias agentem omnibus diebus vitæ suæ: audi Laurentium de se dicentem, *Ad ignem applicatus te Dominum IESVM confessus sum, assatus gratias ago*: quid de servis illis, à Domino percussis, & Dominum laudantibus, censebis?

XII.
Nobis ipsis.

Ex nobis ipsis æstimemus, quàm verum sit illud Divi Leonis: *Ad erudiendum populum Christianum nulla est aptior forma, id est, non est potentius quidquam, Martyrum eloquentiâ.* Adea-

mus

mus cum Episcopis Palladio, Dioscoro, Evagrio, octogenarium anachoretam, post sanatos aliorum morbos omnigenos, hydrope insanabili tumidum, & inter agritudinis molestias lætiores, quàm aliàs unquam. Introspeciamus in alio tuguriolo anachoretam Stephanum, inter chirurgi manus, putria membra resecantis, ab opere storearum texendarum non cessantem, & gementibus, atque horrentibus cæteris, dicentem: Filii, quidquid Deus facit, ad bonum finem facit, sit benedictus. Ecquis nostrum à tali spectaculo non redeat animosior, & divinæ voluntati conjunctior, iteretque centies, Deus sit ubique & in omnibus benedictus? Ecquisnam, si quid Christianum ac divinum sapit, non lubens iter benè longum ementiatur, ut ejusmodi spectaculo pascat animum, & supra metus ac dolores erigat?

XIII.
Deo jucundum spectaculum.

Præsertim cum Deus ipse amet ac gaudeat illud contemplari, & veluti gloriæ suæ favens, sibi inde applaudat. *Quàm pulcrum,* inquit,

inquit,

inquit Minutius Fælix in Octavio, *ſpectaculum Deo!* Cùm Chriſtianus cum dolore congregitur: cùm adverſus minas, & ſupplia, & tormenta componitur: cùm ſtrepitum mortis, & horrorem carnificis irridens, *inſultat: cùm libertatem ſuam adverſus Reges & Principes erigit, ſoli Deo, cujus eſt, cedit.* D. Stephanus, *operarius victoriæ Dei,* ut Tertullianus de Jobo loquitur, *Corona Dei, & à Deo coronandus, cùm eſſet agni inſtar inter lupos, intendens in cælum vidit gloriam Dei: nîl aliud inter patendum ſcilicet intuebatur, quàm quod vidit.* In eo tota ipſius mens defixa erat, ut honor Domini creſceret, quibuſvis honoris ſui ac vitæ diſpendiis. Et ecce tibi JESUM ſtantem à dextris virtutis Dei: ſtantem, inquam, non auxilii tantùm, patrociniiſve, aut honoris cauſâ: ſed etiam, ut eò pleniùs, & commodiùs, jucundo ſibi ſpectaculo fruatur, famuli ſui cum doloribus & morte congregientis. Solemus enim ad magna & repentina ſpectacula, ut ea meliùs oculis capiamus, exſurgere. Nec ſoli Stephano id contigiffe, verùm & Mar-

& Martyribus aliis, ait Cyprianus, epistolâ ad Martyres & Confessores: *Vidit admirans præsentium multitudo cæleste certamen... O quale illud fuit spectaculum Domino, quàm sublime, quàm magnum, quàm Dei oculis, Sacramento ac devotione militis ejus, acceptum! Quàm letus illic Christus fuit! Quàm libens in talibus servis suis pugnavit, & vicit!*

XIV.

Et honorificum.

Legimus sæpè historiam Jobi, sæpiùs legi dignam, cum digito Dei scripta sit, & quidem primo inter sacros libros loco, & à Mose, ut plerique existimant, ad solatium Israëuitarum, Ægyptiaca tyrannide afflictorum. Nonne capite 2. videatur, benè attendentibus Scripturæ verba, gloriari de Jobo Deus, & quasi applausum & gratulationem flagitare, quòd eum habeat servum, tam fidelem constantemque, ut in quibusvis calamitatibus iteret, *sit nomen Domini benedictum?* Considerasti, inquit, *servum meum Job*, quàm simplex & rectus sit, & post tanta mala *adhuc retinens innocentiam suam.* Id expendens Tertullianus, libro

de Patientia, magnificè more suo ait: *Quale in illo viro feretrum Deus de diabolo exstruxit? Quale vexillum de inimico suo extulit? - Cùm ille homo ad omnem acerbum nuntium, nihil ex ore expromeret, quàm, Deo gratias... Quid? Ridebat Deus. Quid? Dissecabatur malus. Cùm Iob immundam ulceris sui redundantiam magnâ equanimitate distringeret: cùm erumpentes bestiolas inde, in eosdem specus, & pastus, foraminosa carnis ludendo revocaret. Accidit in illo mirandæ tolerantia Heroë, quod designabat Seneca, libro de Providentia: Nobis interdum voluptati est, si adolescens constantis animi irruentem feram venabulo excepit, si leonis incursum imperterritus pertulit, tantòque spectaculum est gratius, quantò id honestior fecit... Ecce spectaculum dignum ad quod respiciat intentus operi suo Deus: ecce par Deo dignum, vir fortis, cum malâ fortunâ cõpositus, utique si & provocavit.*

xv.
*Mala an
optabilia.*

Adeò gratum esse Deo spectaculum Seneca existimat, congre-
dientis cum calamitate viri fortis,
ut illam non excipi modò, sed etiam ultro
laceffi

laceffi & provocari velit: paullò aliter
quàm scripferat epiftolâ 67. *Non sum
tam demens, ut agrotare cupiam: sed si agro-
tandum fuerit, ut nihil intemperanter, nihil
effeminate faciam, optabo. Ita non incom-
moda optabilia sunt, sed virtus, quâ perfe-
runtur incommoda.* Sic tunc Seneca sen-
tiebat. At Christianus, imò verò, in-
quiet, ipsa incommoda optabilia sunt
virtuti perficiendæ, & gloriæ gaudioque
Dei, si sic loqui fas est, augendo. Desi-
deravit Christus, cùm dixit se coarctari,
id est votis affectibusque urgeri, & strin-
gi, donec baptismus suus, sic Passionem
vocabat, perficeretur. Desideravit Vir-
go, quæ, ut moriente filio plus doloris ex
conspectu hauriret, *stabat juxta Crucem,*
&, quod de Christo Tertullianus dixit,
saginari volebat voluptate patientia.

XVI. Desideravit exemplo utriusque
Sancti de- Catharina Genuensis, quæ c. 50.
sideravere.

Vitæ, inter extremos & acerbif-
simos dolores dicebat: sunt anni sex su-
pra triginta, ex quo me amor illuminasti,
ab illo tempore nihil desideravi, nisi pati

intus & foris. Desideravit Catharina Senensis, quæ rosis neglectis spinas elegit. Desideravit Teresa, cui familiarissima vox erat, & intercalare in ipsis cantibus verbum, *aut pati, aut mori*. Desideravit Petrus de Alcantara, cujus apud Deum fermè quotidiana fuit petitio, ut sine afflictione aliqua numquam esse sineretur. Desideravit Alexander Luzzagius, D. Carolo Borromæo inter intimos amicorum, cui consuetum unico sæpè calami ductu scribere ter, *Pati, pati, pati*. Desiderarent Beati genii, si qua in beatitudinem posset irrumperè patiendi occasio: quandoquidem, ut B. Franciscus Salesius censuit libro 5. epist. 38. nisi invidere nequirent, proculdubiò inviderent homini, pro quo pati Deus voluit, & qui pro Deo pati potest. Desiderari vult ab omnibus eximie perfectionis studiosis D. Ignatius, cum in tribus sanctimonie, seu humilitatis ut ipse loquitur, gradibus, illum summo loco ponit: infimum esse, horrorem quorumvis peccatorum, quantumvis veniabilium, præ morte ipsa: medium, indiffe-

indifferentiam mentis ad eventa quævis aspera aut suavia, prout honor Dei exigeret: tertium propensionem majorem ad aspera quàm ad suavia, quamvis inde ad gloriam Dei nîl aliud accederet, quàm imitatio Christi. Si nobis nondum satis animorum est, ut illuc aspiremus, consistamus saltem in altero gradu, & in quamvis partem Deo placuerit, parati sumus: Davidis exemplo, libri Regum 2. cap. 15. generosè pronuntiantis, & ex animi sententia. *Si autem dixerit Deus, non places, præsto sum, faciat, quod bonum est coram se.*

SECTIO SECUNDA.

Fructus alter,

Meritorum seges amplissima.

I.

Gloria hominis ex Dei voluntate.

GLoriam Deo accedere diximus, ex viri boni, Deo sese ubique aptantis, spectaculo: nunc etiam ipsi viro bono maximam inde gloriam nasci ostendemus, gloriam, inquam, veram ac germanam. Admirationi sit apud homines